DRC010

การทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับหุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ Human – Robot cooperative for material handling

สมหวัง อริสริยวงศ์^{1*}, สราวุฒิ สิริเกษมสุข² และ อนุวัฒน์ บำรุงกิจ³

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก 26120 โทร 0-3732-2609 อีเมล์ *somwang@swu.ac.th¹, eg_me_sarawut@hotmail.com², eg_me_anuwat@hotmail.com³

Somwang Arisariyawong¹, Sarawut Sirikasemsuk² and Anuwat Bomrungkit³

Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Srinakharinwirot University, Ongkharak, Nakhonnayok 26120, Thailand, Tel: 0-3732-2609, E-mail: somwang@swu.ac.th¹, eg_me_sarawut@hotmail.com², eg_me_anuwat@hotmail.com³

บทคัดย่อ

ในการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับหุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้าย ้สิ่งของนั้น หุ่นยนต์จะรับน้ำหนักของวัตถุส่วนใหญ่ และเคลื่อนที่ตาม แรงที่มนุษย์ได้กระทำกับหุ่นยนต์ โดยในงานวิจัยนี้ได้ใช้ระบบควบคุม ้อิมพีแดนซ์ในการทำให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ตามแรงของมนุษย์ [1] ซึ่งตัว แปรที่ส่งผลกระทบต่อระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ ก็คือค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจาก ค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) ในสมการของระบบควบคุม ้อิมพีแดนซ์ ผลการวิจัยพบว่าการเพิ่มค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) จะทำให้การเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์มีการสั่นสะเทือนลดลง โดยวิเคราะห์ที่ ้ ค่านอร์ม แต่การปรับมวล (M) นั้นจะส่งผลกระทบต่อการสั่นสะเทือนใน การเคลื่อนที่มากกว่าการปรับค่าคงที่ของตัวหน่วง (C) ส่วนรูปแบบของ การเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์จากแบบสอบถามพบว่าคนส่วนมากพอใจการ เคลื่อนที่แบบราบเรียบ ดังนั้นในการปรับตัวแปรของระบบควบคุม อิมพีแดนซ์เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ใช้งานนั้น ควรปรับที่ค่าของมวล (M) ก่อนแล้วจึงทำการปรับค่าคงที่ของตัวหน่วง (C)

Abstract

Human – Robot Cooperative for material handling, with which the human can easily handle a heavy object. The robot system supports and moves the object in the direction of the intentional force applied to the object by the operator. In this research uses impedance control for controlled a robot. The damping constant and mass are the variables which are effect of impedance control. The research is to study about effect of the damping constant and mass in impedance control. The result of the research found that the damping constant and the mass reduced the vibration of the moving robot by analyzed at the norm, but the mass has effected on the vibration of the motion more than the damping constant. The result of questionnaire found that the human is satisfied smooth moving. So, the variable of impedance control should adjust the mass before the damping constant.

บทนำ

ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของนั้นมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ทั้งอาการ บาดเจ็บจากการที่เคลื่อนย้ายสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก หรือเกิดความ เสียหายกับสิ่งของที่ทำการเคลื่อนย้าย เป็นต้น ดังนั้นถ้าเราสามารถนำ หุ่นยนต์ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มนุษย์ได้คิดค้นขึ้น มาประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับความต้องการของมนุษย์ ก็จะถือได้ว่าเป็นการช่วยลด ปัญหาอาการบาดเจ็บจากการเคลื่อนย้ายวัตถุที่มีน้ำหนักมากได้อีกด้วย และที่ผ่านมามีผู้สนใจได้ทำการวิจัยถึงการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์ กับหุ่นยนด์

โดยใช้การควบคุมแบบ Damping Control แต่ Kazuhiro Kosuge และ Norihide Kazamura [2] มีความคิดว่าระบบควบคุมที่เหมาะสมกับ การควบคุมหุ่นยนต์ก็คือ ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ (Impedance Control) ดังนั้น Kazuhiro Kosuge และ Norihide Kazamura จึงได้ทำ การวิจัยเปรียบเทียบข้อแตกต่างของระบบควบคุมทั้งสองระบบ พบว่า ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์นั้นเหมาะสำหรับการควบคุมให้หุ่นยนต์ เคลื่อนที่เป็นเส้นตรง ส่วน Damping Control เหมาะสำหรับการควบคุม ให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ลักษณะเส้นโค้ง และค่าคงที่ของตัวหน่วง (C) และ มวล (M) ก็มีผลต่อการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์เช่นกัน แต่ Kazuhiro Kosuge และ Norihide Kazamura ก็ไม่ได้ศึกษาถึงค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) ที่เหมาะสมสำหรับควบคุมหุ่นยนต์ให้เหมาะสมกับ การทำงานร่วมกับมนุษย์

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงศึกษาถึงการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์ กับหุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ โดยในการทำงานนั้นหุ่นยนต์จะ เคลื่อนที่ตามแรงที่มนุษย์ออกแรงกระทำกับหุ่นยนต์และหุ่นยนต์จะ รองรับน้ำหนักของสิ่งของเอาไว้ตลอดการเคลื่อนที่ และจะทำการศึกษา ถึงผลกระทบของค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) ในสมการ อิมพีแดนซ์ที่เหมาะสมสำหรับการควบคุมหุ่นยนต์ในการทำงานร่วมกับ มนุษย์ รวมถึงการสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้นในขณะที่หุ่นยนต์เคลื่อนที่ ซึ่งใช้

ME NETT 20th | หน้าที่ 661 | DRC010

DRC010

แบบสอบถามความพึงพอใจในการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ที่ได้จากผู้ร่วม ทำการทดลอง

ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึง ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ (Impedance Control) รวมถึงการออกแบบอุปกรณ์วัดแรงกด อีกทั้งขั้นตอนการ ทดลองการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับหุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้าย สิ่งของ และสรุปผลการทดลองพร้อมกับวิเคราะห์ผลการสั่นสะเทือนโดย เวคเตอร์นอร์มทู พร้อมกับผลที่ได้จากแบบสอบถามจากผู้ร่วมการ ทดลอง

1. ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ (Impedance Control)

ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ เป็นระบบควบคุมการเคลื่อนที่ของวัตถุ ภายใต้ของแรง โดยวัตถุนั้น ๆ จะต้องเคลื่อนที่ไปตามแนวแรงนั้น ๆ ด้วย โดยสมการการเคลื่อนที่นั้นจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างแรงกับ ระยะทางที่วัตถุเคลื่อนที่ และในงานวิจัยนี้ใช้ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ เนื่องจากต้องการให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ตามแรง โดยที่หุ่นยนต์จะช่วยรับ น้ำหนักของชิ้นงานตลอดการเคลื่อนที่ โดยระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ที่ ใช้ในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วย ตัวหน่วง (C) และมวล (M) [2] ซึ่ง สามารถจำลองให้อยู่ในรูปของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ดังรูปที่ 1

ร**ูปที่ 1** แสดงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบควบคุม อิมพีแดนซ์ที่ประกอบด้วยตัวหน่วง (C) และมวล (M)

สามารถเขียนเป็นสมการของระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ดังนี้

$$F = M\ddot{x} + C\dot{x}$$
(1)

โดยที่ F คือ แรงที่กระทำกับ (N)

M คือ มวล (kg)

- C คือ ค่าคงที่ตัวหน่วง (Ns/m)
- x คือ ความเร็วในการเคลื่อนที่ (m/s)
- ี่ xั่ คือ ความเร่งในการเคลื่อนที่ (m/s²)

เมื่อทำการแก้สมการเชิงอนุพันธ์สามัญ (ODE) ของสมการระบบ ควบคุมอิมพีแดนซ์ จะได้ว่าสัญญาณเอาท์พุตหรือระยะทาง (x(t)) มี ลักษณะของสัญญาณที่สอดคล้องกับสัญญาณอินพุตหรือแรง (F(t)) ดังนั้นจึงสามารถนำแรงที่กระทำกับหุ่นยนต์มาใช้ในการควบคุม ตำแหน่งในการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ (Position Control) ซึ่งรูปแบบของ สมการที่ใช้มีลักษณะดังนี้

$$\times \left(t\right) = \frac{F}{C}t - \frac{FM}{C^2} + \frac{FM}{C^2}e^{-\frac{C}{M}t}$$

เมื่อ x(t) คือ ระยะทางที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา (mm)

- F คือ แรงที่กระทำกับอุปกรณ์ตรวจวัด (N)
- C คือ ค่าความหน่วงของตัวหน่วง (Ns/m)
- M คือ มวลที่เพิ่มให้กับระบบ (kg)
- t คือ เวลาที่เปลี่ยนแปลงไปในการเคลื่อนที่ (s)

2. การออกแบบอุปกรณ์วัดแรงกด

ในการที่จะทำให้หุ่นยนต์รับรู้ถึงแรงที่มนุษย์กระทำกับหุ่นยนต์นั้น จะต้องทำการติดดั้งเซนเซอร์วัดแรงกด (FlexiForce Sensor) ให้แก่ หุ่นยนต์ ซึ่งมีลักษณะดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงลักษณะของเซนเซอร์วัดแรงกด (FlexiForce Sensor)

แต่เนื่องจากเซนเซอร์วัดแรงกดนี้ส่งสัญญาณออกมาเป็นความ ด้านทานทางไฟฟ้า ซึ่งการ์ดที่ใช้ในการรับส่งข้อมูลไม่สามารถรับค่า สัญญาณความต้านทานทางไฟฟ้าได้จึงต้องทำการออกแบบวงจรขยาย สัญญาณแบบกลับเฟสเพื่อแปลงสัญญาณค่าความต้านทานเป็นค่า ความต่างศักย์ ซึ่งวงจรขยายสัญญาณแบบกลับเฟสที่ได้ออกแบบไว้มี ลักษณะดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงวงจรขยายสัญญาณแบบกลับเฟส

เมื่อต่อเซนเซอร์วัดแรงกดเข้ากับวงจรขยายสัญญาณแบบกลับ เฟสเรียบร้อยแล้วก็ทำการปรับเทียบความสัมพันธ์ระหว่างแรงที่กระทำ กับเซนเซอร์วัดแรงกดกับค่าความต่างศักย์ทางไฟฟ้าที่ได้จาก วงจรขยายสัญญาณแบบกลับเฟสซึ่งแสดงผลออกมาในรูปของกราฟดัง รูปที่ 4

รูปที่ 4 กราฟแสดงข้อมูลที่ได้ทำการปรับเทียบเซนเซอร์วัดแรงกด

(2)

School of Mechanical Engineering , Suranaree University of Technology

DRC010

จากกราฟที่ได้ในรูปที่ 4 นำมาหาสมการความสัมพันธ์ระหว่างแรง ที่เกิดขึ้นจากการกด กับค่าความต่างศักย์ที่เกิดขึ้น จะได้สมการดังนี้

F = 0.9686V + 4.8517(3)

โดยที่ F คือ แรงที่กระทำกับ (N) V คือ ความต่างศักย์ทางไฟฟ้า (v)

เมื่อทำการปรับเทียบเซนเซอร์เรียบร้อยแล้วก็ทำการออกแบบ อุปกรณ์วัดแรงกดเพื่อติดตั้งเซนเซอร์ให้กับหุ่นยนต์ซึ่งมีลักษณะดังรูป ที่ 5

รูปที่ 5 แสดงส่วนประกอบของอุปกรณ์วัดแรงกด

3. เวคเตอร์นอร์ม (Vector Norm)

เวคเตอร์นอร์ม (Vector Norm) [7] มีสัญลักษณ์ว่า $\|\mathbf{X}\|$ เป็นการ หาความยาวทั่วไป (Generalized Length) ของเวคเตอร์ n มิติ หรือ $\mathbf{X} = \begin{bmatrix} \mathbf{X}_j \end{bmatrix}$ ในการหาความยาวทั่วไปที่อยู่ในระนาบของแกน XY นั้น ค่าของเวคเตอร์นอร์มทูจะสามารถหาได้ ซึ่งเวคเตอร์นอร์มทูมีสูตรดังนี้

$$\|\mathbf{x}\|_{2} = \sqrt{\mathbf{x}_{1}^{2} + \mathbf{x}_{2}^{2} + \dots + \mathbf{x}_{n}^{2}}$$
(4)

โดย $\|\mathbf{X}\|_{\gamma}$ คือ ค่าเวคเตอร์นอร์มทู

X₁, X₂,..., X_n คือ ผลต่างของแรงในแต่ละช่วงเวลาของการทดลอง n คือ จำนวนของข้อมูลในการทดลอง

ขั้นตอนการทดลองการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับ หุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ

ในการทดลองการทำงานร่วมกันระหว่างมนุษย์กับหุ่นยนต์ในการ เคลื่อนย้ายสิ่งของนั้นแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการทำงานของอุปกรณ์วัดแรงกดคือ เมื่อออกแรง กระทำกับอุปกรณ์วัดแรงกด อุปกรณ์ก็จะทำการส่งสัญญาณความต่าง-ศักย์ทางไฟฟ้ามายังกล่องรับสัญญาณเพื่อเข้าสู่โปรแกรม LabVIEW

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของโปรแกรม LabVIEW [3, 4, 5] ที่ถูก ออกแบบไว้สำหรับคัดแยกข้อมูลของ ค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) เพื่อจัดส่งให้แก่โปรแกรม COSIMIR ซึ่งมีลักษณะดังรูปที่ 6

ร**ูปที่ 6** แสดงโปรแกรม LabVIEW ที่ใช้ในการทดลองเพื่อหาผลกระทบ จากค่าคงที่ตัวหน่วง (C) กับค่ามวล (M)

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนของโปรแกรม COSIMIR ทำหน้าที่รับข้อมูลที่ โปรแกรม LabVIEW คัดแยกไว้และคอมพิวเตอร์ส่งสัญญาณผ่านพอร์ต อนุกรมมายังอุปกรณ์ควบคุมหุ่นยนต์ [6]

จากการทำงานทั้ง 3 ขั้นตอนสามารถเขียนเป็นขั้นตอนการทำงาน โดยรวมได้ ดังรูปที่ 7

รูปที่ 7 แสดงขั้นตอนการทดลองการทำงานร่วมกันระหว่าง มนุษย์กับหุ่นยนต์ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ

School of Mechanical Engineering , Suranaree University of Technology

DRC010

5. การออกแบบการทดลอง

จากสมการระบบควบคุมอิมพีแดนซ์จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่สนใจ อยู่ 2 ตัวแปร คือ ค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ ศึกษาถึงผลกระทบของตัวแปรทั้ง 2 โดยการออกแบบการทดลองเพื่อ ตรวจสอบค่าคงที่ตัวหน่วง (C) ที่เปลี่ยนแปลงส่งผลอย่างไรต่อการ เคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ และมวล (M) ที่เปลี่ยนแปลงส่งผลอ่อการเคลื่อนที่ ของหุ่นยนต์อย่างไร รวมถึงอัตราส่วนที่เหมาะสมระหว่างค่าคงที่ตัว หน่วง (C) และมวล (M) ที่ใช้ในการควบคุมหุ่นยนต์เพื่อทำงานร่วมกับ มนุษย์ ดังนั้นจึงแบ่งการทดลองได้เป็น 5 การทดลอง และแต่ละการ ทดลองนั้นยังมีการทดลองย่อย เพื่อหาค่าของตัวแปรที่เหมาะสมสำหรับ การควบคุมหุ่นยนต์และดูการเปลี่ยนแปลงของค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และ มวล (M)

ดังนั้นในการทดลองจึงได้วัดค่าของแรง พร้อมกับบันทึกผลเพื่อมา วิเคราะห์ถึงการสั่นสะเทือน โดยแต่ละการทดลองจะแตกต่างกันที่ อัตราส่วนระหว่างก่าคงที่ของตัวหน่วง(C) และมวล (M) ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการทดลองที่ค่า C และค่า M ต่าง ๆ

การทดลองครั้งที่	ค่าคงที่ตัวหน่วง (C)	ค่าคงที่มวล (M)
1-1	10	10
1-2	20	20
1-3	30	30
1-4	40	40
1-5	50	50
2-1	10	20
2-2	20	40
2-3	30	60
2-4	40	80
2-5	50	100
3-1	10	30
3-2	20	60
3-3	30	90
3-4	40	120
3-5	50	150
4-1	20	10
4-2	40	20
4-3	60	30
4-4	80	40
4-5	100	50
5-1	30	10
5-2	60	20
5-3	90	30
5-4	120	40
5-5	150	50

ซึ่งทำให้สามารถนำการทดลองแต่ละครั้งมาทำการเปรียบเทียบ กันเพื่อดูการสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้น และผลกระทบของค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และ มวล (M) ได้

ในขณะที่ทำการทดลองจะมีลักษณะการจับอุปกรณ์และการ เคลื่อนที่ของหุ่นยนต์ ดังรูปที่ 8

ร**ูปที่ 8** (ก) แสดงการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์แบบภาพจริง (ข) แสดงการเคลื่อนที่ของหุ่นยนต์แบบลายเส้น

6. ผลการทดลอง

เมื่อทำการทดลองทั้ง 5 การทดลองและนำค่าของแรงที่ผู้ร่วมทำ การทดลองออกแรงกระทำกับหุ่นยนต์ มาเขียนกราฟความสัมพันธ์ ระหว่างแรงที่กระทำกับเวลาจะได้กราฟที่มีลักษณะ ดังรูปที่ 9

ME NETT 20th หน้าที่ 664 DRC010

School of Mechanical Engineering, Suranaree University of Technology

DRC010

รปที่ 9 แสดงผลการทดลองในแต่ละแบบ

แบบที่ 1 การทดลองที่ C = 10 และ M =10 แบบที่ 2 การทดลองที่ C = 10 และ M =20 แบบที่ 3 การทดลองที่ C = 10 และ M =30 แบบที่ 4 การทดลองที่ C = 20 และ M =10 แบบที่ 5 การทดลองที่ C = 30 และ M =10

เมื่อนำผลการทดลองในแต่ละการทดลองมาทำการหาค่าเฉลี่ย เนื่องจากกราฟเป็นการกวัดแกว่งของกราฟในพิกัด XY และมีมิติ มากกว่า 2 มิติ ทำให้ไม่สามารถใช้หลักการทางเวคเตอร์แบบธรรมดา ในการหากวัดแกร่งของกราฟได้ แต่การใช้เวคเตอร์นอร์มทู (||X||_{_}) สามารถหาการกวัดแกร่งของกราฟที่มากกว่า 2 มิติได้ ดังนั้นในการ ทดลองครั้งนี้จึงใช้ค่านอร์มทูเป็นดัชน์ในการวิเคราะห์การกวัดแกว่งของ กราฟที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถแสดงเป็นกราฟค่าเฉลี่ยของเวคเตอร์นอร์มทู ได้ ดังรูปที่ 10

รูปที่ 10 แสดงกราฟค่าเฉลี่ยของเวคเตอร์นอร์มทู

- 1 คือ การทดลองแบบที่ 1 ที่อัตราส่วน C ต่อ M = 1 ต่อ 1
- 2 คือ การทดลองแบบที่ 2 ที่อัตราส่วน C ต่อ M = 1 ต่อ 2
- 3 คือ การทดลองแบบที่ 3 ที่อัตราส่วน C ต่อ M = 1 ต่อ 3
- 4 คือ การทดลองแบบที่ 4 ที่อัตราส่วน C ต่อ M = 2 ต่อ 1
- 5 คือ การทดลองแบบที่ 5 ที่อัตราส่วน C ต่อ M = 3 ต่อ 1

7. สรุปการทดลอง

จากผลการทดลองสามารถสรุปการทดลองทั้ง 5 แบบ รวมกับผล การวิเคราะห์โดยเวคเตอร์นอร์มทู และจากแบบสอบถาม ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการทดลองจากการทดลองร่วมกับเวกเตอร์นอร์มทู 1.1 ในการทดลองสามารถแบ่งการทดลองออก 2 ชุดคือ

1.1.1 ชุดที่ 1 คือพิจารณาที่อัตราส่วน 1:1, 1:2 และ 1:3 ในการทดลองแบบที่ 1 แบบที่ 2 และแบบที่ 3 ตามลำดับ เพราะ ี แนวโน้มที่พิจารณาจะเป็นการเพิ่มขึ้นของมวล (M) โดยค่าคงที่ตัวหน่วง (C) คงที่

1.1.2 ชุดที่ 2 คือพิจารณาที่อัตราส่วน 1:1, 2:1 และ 3:1 ในการทดลองแบบที่ 1 แบบที่ 4 และแบบที่ 5 ตามลำดับ เพราะ

School of Mechanical Engineering, Suranaree University of Technology

DRC010

แนวโน้มที่พิจารณาจะเป็นการเพิ่มขึ้นของค่าคงที่ตัวหน่วง (C) โดยที่ มวล (M) คงที่

 1.2 ไม่ว่ามวลจะเพิ่มขึ้นเท่าใดก็ตาม การออกแรงเพื่อให้ หุ่นยนด์เคลื่อนที่ คนจะออกแรงที่ค่า ๆ หนึ่งคือที่ช่วงระหว่าง 3 – 4 นิว-ดัน ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิง หรือผู้ชายก็ตาม

 1.3 ในการทดลองทั้ง 5 แบบนั้น แต่ละแบบเวลาที่ใช้ในการ เคลื่อนที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อค่าคงที่ตัวหน่วง (C) และมวล (M) มีค่าเพิ่มขึ้น แต่ผลต่างของแรงจะลดลง

 1.4 จากสมการของระบบควบคุมอิมพีแดนซ์เมื่อเพิ่มค่าคงที่ ดัวหน่วง (C) และมวล (M) จะทำให้ระยะทางที่หุ่นยนต์เคลื่อนที่ลดลง และเมื่อระยะทางในการเคลื่อนที่ลดลง ก็จะทำให้การเคลื่อนที่ไปยัง ดำแหน่งปลายทางต้องใช้เวลามากขึ้นด้วย

 1.5 จากการวิเคราะห์การกวัดแกว่งของแรงที่เปลี่ยนแปลง ในแต่ละแบบโดยพิจารณาที่ค่าเวคเตอร์นอร์มทู พบว่าที่การทดลองที่ อัตราส่วน 1:1, 1:2 และ 1:3 จะมีค่าเวคเตอร์นอร์มทู [7] ที่ลดลงอย่าง เห็นได้ชัดแสดงว่า การเพิ่มมวล (M) ในระบบจะช่วยลดการสั่นสะเทือน ได้

 1.6 จากการวิเคราะห์การกวัดแกว่งของแรงที่เปลี่ยนแปลง ในแต่ละแบบโดยพิจารณาที่ค่าเวคเตอร์นอร์มทู พบว่าที่การทดลองที่ อัตราส่วน 1:1, 2:1 และ 3:1 จะมีค่าเวคเตอร์นอร์มทู [7] ที่ลดลงแต่จะ แตกต่างกันไม่มาก เท่ากับว่าการเพิ่มค่าคงที่ดัวหน่วง (C) ในระบบจะ ทำให้การสั่นสะเทือนลดลง แต่การสั่นสะเทือนจะลดลงได้น้อยกว่าแบบ การเพิ่มมวล (M) ในข้อที่ 5

 1.7 จากข้อที่ 5 และข้อที่ 6 ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการ กวัดแกว่งของแรงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อมีการปรับค่าของตัวแปรคือมวล (M) ส่วนค่าคงที่ตัวหน่วง (C) จะส่งผลกระทบต่อการกวัดแกว่งของแรง ได้น้อยกว่าการปรับค่าของมวล

2. วิเคราะห์จากผลการทดลองและผลจากแบบสอบถาม

จากผลการทดลองและผลจากแบบสอบถามในการทดลอง สรุปได้ ว่าการที่ทำให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ตามแรงนั้น คนส่วนใหญ่จะชอบการ ทำงานในสภาพที่ค่าคงที่ของตัวหน่วง (C) ระหว่าง 20 – 60 Ns/m และ ที่มวล (M) มีค่าอยู่ระหว่าง 20 – 60 kg ส่วนการออกแบบตัวแปรที่ใช้ ในการทดลองครั้งนี้ หากต้องการลดระยะเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่ของ ระบบให้ลดค่าของมวล (M) ในสมการของระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ก่อน แล้วจึงลดค่าคงที่ตัวหน่วง (C) เพื่อการลดเวลาที่ใช้ในระบบแบบ ละเอียด แต่หากต้องการลดการสั่นสะเทือนที่จะเกิดขึ้นในระบบนั้น ให้ เพิ่มค่ามวล (M) โดยที่คงที่ค่ามวล (M) ต้องมากกว่าค่าคงที่ตัวหน่วง (C)

3. สรุปผลการทดลองของงานวิจัย

จากการทดลองในงานวิจัยนี้พบว่า ในการทดลองเรื่องการทำงาน ร่วมกันระหว่างคนกับหุ่นยนด์ในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ โดยออกแรง กระทำที่อุปกรณ์วัดแรงกด ซึ่งถูกติดตั้งอยู่ที่แขนของหุ่นยนต์ RV-2A แล้วให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ตามแรงที่กระทำ ซึ่งในการทดลองที่เวลาสุ่ม เท่ากับ 0.25 วินาที และใช้ระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ สรุปได้ว่าการที่ทำ ให้หุ่นยนต์เคลื่อนที่ตามแรงนั้น คนส่วนใหญ่จะชอบการทำงานในสภาพ ที่ค่าคงที่ของตัวหน่วง (C) ระหว่าง 20 – 60 Ns/m และที่มวล (M) มีค่า อยู่ระหว่าง 20 – 60 kg ส่วนการออกแบบตัวแปรที่ใช้ในการทดลองครั้ง นี้ หากต้องการลดระยะเวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่ของระบบให้ลดค่าของ มวล (M) ในสมการของระบบควบคุมอิมพีแดนซ์ก่อน แล้วจึงลดค่าคงที่ ตัวหน่วง (C) เพื่อการลดเวลาที่ใช้ในระบบแบบละเอียด แต่หาก ด้องการลดการสั่นสะเทือนที่จะเกิดขึ้นในระบบนั้น ให้เพิ่มค่ามวล (M) โดยที่ค่าของมวล (M) ต้องมากกว่าค่าคงที่ตัวหน่วง (C)

8. เอกสารอ้างอิง

- R.Ikeura. H.Inooka. 1995. Variable Impedance Control of a Robot for Cooperation with a humam. IEEE International Conference on Robotice and Automation. pp. 3097-3102
- [2] K. Kosuge. And N. Kazamura. 1997. Control of a Robot Handling an Object in Cooperation with a Human. IEEE International Workshop on Robot and Human Communication. pp. 142-147.
- [3] สมหวัง อริสริยวงศ์, สราวุฒิ สิริเกษมสุข และอนุวัฒน์ บำรุงกิจ. การ วัดและการรับส่งข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ (ตอนที่ 1). MECHANICAL ซีเอ็ดยูเคชั่น. Vol 5. No 53 หน้า 51-56 2006.
- [4] สมหวัง อริสริยวงศ์, สราวุฒิ สิริเกษมสุข และอนุวัฒน์ บำรุงกิจ. การ วัดและการรับส่งข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์ (ตอนที่ 2). MECHANICAL ซีเอ็ดยูเคชั่น. Vol 5. No 54 หน้า 51-56 2006.
- [5] สมหวัง อริสริยวงศ์, สราวุฒิ สิริเกษมสุข และอนุวัฒน์ บำรุงกิจ. No 55 หน้า 51-55 2006. การวัดและการรับส่งข้อมูลระหว่าง คอมพิวเตอร์ (ตอนจบ). MECHANICAL ซีเอ็ดยูเคชั่น. Vol 5.
- [6] CR1/CR2/CR4/CR7/CR8 Controller Instruction Manual. MITSUBISHI Industrial Robot
- [7] Erwin Kreyszig, ADVANCED ENGINEERING MATHEMATICS. พิมพ์ครั้งที่ 8, JOHN WILEY&SONS, INC, New York Chichester Brisbane Toronto Singapore.

ME NETT 20th หน้าที่ 666 DRC010